GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacţiunea şi administraţiunea:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22. „Gazeta" iese Mercurea, Vinerea şi Dumineca.
Preţulŭ abonamentului:
Pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Ţerĭ esterne pe şése lunĭ 14 fr., pe anŭ 28 francĭ.

Anulŭ XLVII.

Sĕ prenumeră:
la poştele c. şi r. şi pe la dd. corespondenţĭ.
Anunciurile:
una serie garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiăcare publicare. — Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 26. Vinerĭ 2 (14) Marţiu **1884.**

Braşovŭ 2 Marţiu st. v.

Contrarii neamului nostru, — acésta trebue se-o mărturisimŭ — au o însuşire, pe care orĭ şi cine póte dori se-o întímpine la adversarulŭ sĕu; ei descoperŭ adecă cu-o sinceritate uimitóre planurile lorŭ, ce au de scopŭ slăbirea şi distrugerea naţiei române. Cu câtŭ mai mare e acéstă sinceritate cu atâtŭ mai ticălósă apare purtarea acelora dintre fii neamului nostru, carĭ, fie din orbire séŭ nespusă uşurinţă, fie cu rĕu cugetŭ şi cu rea credinţă, se facŭ unélta duşmanului şi âmblă a amăgi pe poporŭ cu vorbe slabe şi a aruncá în mijloculŭ lui semênţa desbinărei.

Uneltirile consorţiului desbinărei se dau pe faţă. Foile maghiare începŭ a-şi manifestá mulţumirea lorŭ deosebită cu purtarea ómenilorŭ „frăţietăţii". „Ellenzék" din Cluşiŭ, reproducêndŭ unŭ articulŭ alŭ fóiei nóstre, în care vorbimŭ de acele uneltirĭ, îşĭ sare din piele de bucuriă, că ne vede aşa de „mâniaţĭ", căcĭ, ḑice, acesta este unŭ semnŭ vĕditŭ, că amŭ stá faţă cu-o oposiţiune tare în sînulŭ naţiei nóstre.

Fóia cluşiană sĕ înşélă décă crede că pretinsa „furiă", — de care vorbesce în articlulŭ celŭ reproducemŭ mai la vale — ar fi isvorîtŭ din grozavulŭ respectŭ şi grozava temere ce amŭ avé-o faţă de grozava oposiţiune a persónelorŭ, cari s'au grupatŭ în giurulŭ stégului „frăţietăţii".

Décă domnii dela „Ellenzék" ar fi cetitŭ ḑiarulŭ nostru cu mai mare atenţiune, ar fi observatŭ, că acele persóne retăcite, cari s'au pusŭ la disposiţia d-lui Tisza, numai respectŭ şi temere nu ne-au putută însuflá; ar fi băgatŭ de sémă, că organulŭ nostru a declaratŭ de repeţite-orĭ, că acele persóne nu representă decâtŭ slăbiciunile, ambiţiunile şi interesele lorŭ personale, căcĭ le lipsesce seriositatea şi au părăsitŭ cu totulŭ terêmulŭ programei naţionale, puindu-se fără nicĭ o reservă în serviciulŭ causei maghiare şi alegêndu-şi de basă a operaţiuncĭ graţia stăpânilorŭ lorŭ, dela cari aşteptă recompensă pentru acelŭ serviciu.

Mărturisimŭ, că cu tóte acestea ne-a indignatŭ procederea acelorŭ fraţĭ rĕtăciţĭ, dér nu pentru importanţa ce amŭ da-o uneltirilorŭ lorŭ, cĭ pentru că suntemŭ Românĭ.

Inţelegŭ domnii dela „Ellenzék" ce va se ḑică acésta? De câte orĭ pe ḑi nu se mândrescŭ ei înaintea lumei că sunt Maghiarĭ?

In numele iubirei şi alŭ respectului celŭ au cătră naţia lorŭ, îi întrebămŭ: ce opiniă ar avé dênşii despre acelŭ Maghiarŭ, care ar ḑice cătră connaţionalii sĕi, cândŭ aceştia ar fi asupriţĭ de esemplu de cătră Austriaci, cum suntemŭ noi aḑi tiranisaţĭ de cătră Unguri; cândŭ ei ar fi despoiaţĭ de tóte drepturile lorŭ naţionale cum suntemŭ noi astăḑĭ; cândŭ li s'ar impune limba germană mai rĕu decâtŭ sub absolutismŭ, cum ni se impune nouĕ aḑi până şi de cătră protocoliştii de pe la judecătorii şi de cătră casierii dela drumurile de ferŭ ale statului; cândŭ s'ar urmarĭ chiar şi baeţii dela scólă pentru că cetescŭ poesii maghiare, precum se urmărescŭ aḑi scolarii nostri pentru poesiile române; — ce ar ḑice cei dela „Ellenzék" décă în faţa unui asemenea despotismŭ unŭ Maghiarŭ s'ar încumetá o apostrofă pe connaţionalii sĕi mâhniţĭ şi nemulţămiţĭ aşa: aveţĭ nisce idei smintite, cereţĭ impossibilulŭ, Maghiarii sunt prea puţinĭ şi slabĭ şi de aceea trebue se fie slugile Nemţilorŭ şi se înveţe limba germană, căcĭ aşa cerŭ interesele unităţii monarchiei, Nemţii voiescŭ binele Maghiarilorŭ şi nu ameninţă naţionalitatea lorŭ, de aceea e de lipsă ca Maghiarii sĕ se înfrăţéscă cu ei, căcĭ numai aşa vorŭ căştiga încrederea lorŭ, altfelŭ vorŭ fi încă şi mai multŭ persecutaţĭ?!...

Nu se indignéză cei dela „Ellenzék" cândŭ vedŭ în sînulŭ naţiunei lorŭ ómenĭ de aceştia, cari desbrăcându-se de tótă demnitatea naţională se facŭ uneltele contrarilorŭ? — Respundă-ne!

Celelalte espectorărĭ ale fóiei cluşiane despre viitórea desbinare între noi, ce-o aşteptă cu atâta sete, despre grozava înfluinţă a „bărbaţilorŭ fruntaşĭ" din partida d-lui Tisza şi a episcopilorŭ, cari au întratŭ în céta lorŭ, sunt făcute cu prea multŭ cinismŭ, decâtŭ ca se merite unŭ respunsŭ.

Urma va alege. „Ellenzék" şi cu toţĭ Ungurii vorŭ trebui sĕ se convingă, că aḑi poporulŭ românŭ nu mai póte fi dusŭ de nasŭ de câţiva episcopi, cu atâtŭ mai puţinŭ de câţiva funcţionari ai d-lui Tisza. Vomŭ avé ocasiune că se le dovedimŭ tuturorŭ celorŭ ce se îndoiescŭ în puterea nóstră naţională, că poporulŭ românŭ n'a renunţatŭ şi nu va renunţa niciodată la drepturile sale şi că elŭ nu merge cu acei episcopi, cari se degradă a fi agenţĭ politicĭ ai d-lui Tisza, ci merge în mânia lorŭ cu „Gazeta" cu principiele şi cu programa ce-o apĕră acestŭ organŭ în unire cu celelalte foi naţionale.

Cronica evenemintelorŭ politice.

Spre a dá pe faţă bunele intenţiunĭ, ce i se atribue d-lui Tisza de cătră ómenii din consorţiulŭ frăţietăţii în cestiunĭ de naţionalitate, organulŭ său „N e m z e t" debutéză cu următórele espectorărĭ: „In România, ḑice „Nemzet", agitaţiunea inimică statului ungarŭ a luatŭ direcţiunea, ce colidéză cu legile penale. Românii din Transilvania sunt provocaţĭ se facă din T r a n s i l v a n i a o I r l a n d ă a Ungariei şi se lupte în contra statului ungarŭ. Nu credemŭ, că acéstă agitaţiune criminală, care nu este numai o simplă agitaţiune politică, va avé vr'unŭ succesŭ practicŭ. Chiar Românii ardelenĭ ar respinge-o cu dispreţŭ. Décă însĕ acéstă agitaţiune va luá dimensiunĭ mai marĭ şi décă Românii ardelenĭ ar fi în continuu aţîtaţĭ aşa, încâtŭ se nu se retragă nicĭ d'inaintea crimelorŭ ordinare şi se comită atentate: atuncĭ datoria internaţională a României va fi de a striví capulŭ şérpelui agitaţiunei criminale. Acéstă pretensiune îndreptăţită amŭ puté-o însĕ adresá numai atuncĭ României, décă amŭ împlini noi înşine datoriile nóstre internaţionale. Şi atuncĭ vomŭ puté aştepta şi dela celelalte state, ca şi aceste sĕ-şĭ împlinéscă datoriile, cândŭ va fi vorbă de interesele nóstre."

Nu póte fi nimicŭ mai naturalŭ decâtŭ, ca fóia d-lui Tisza se încépă a vorbi de „agitaţiunĭ în contra statului" în ajunulŭ alegerilorŭ. Décă alegĕtorii românĭ se vorŭ aduná în conferenţă generală şi se vorŭ pronunţa pentru o atitudine energică şi démnă naţională în contra asupritorilorŭ, „Nemzet" va strigá îndată: nu v'amŭ spusŭ, că Românii agitéză şi că acéstă agitaţiune are de scopŭ a resturná statulŭ ungarŭ? Ne-am dedatŭ deja a auḑi la fiecare pretensiune dréptă, ce o facemŭ în favórea nóstră, fie câtŭ de neînsemnată, că este mare primejdiă, ca nu cumva sĕ se surpe clădirea statuluĭ ungurescŭ, déca ni s'ar încuviinţa. Pe slabe picióre trebue se stĕ acestŭ statŭ, décă elŭ se sgudue la fiece suflare a vêntului şi rea consciinţă trebue se mai aiba aḑi cei delă „Nemzet", décă, în mijloculŭ unei păci şi linişte profunde în interiorulŭ ţerii, ei viséză de crime ordinare şi de atentate asemenea celora ale Irlandesilorŭ!

Organulŭ kossuthiştilorŭ din Cluşiŭ „Ellenzék" publică următórele caracteristice observaţiunĭ, ce le-a făcutŭ: „Pre cândŭ Românii din Sibiiu — ḑice „Ellenzék" — facŭ oposiţiune energică archiepiscopuluĭ de acolo, B l a ş i u l ŭ este fórte liniştitŭ, ca şi cândŭ nu s'ar petrece nimicŭ în jurulŭ lui. Elŭ nu iea parte la polemică în ḑiuare, ţ i n e j u n i m e a î n f r ê ŭ şi îi place — precum se spuse — décă nu vorbesce nimenea de elŭ. Asta e cea mai buna atitudine (?!) Ce bine ar fi, décă acésta politica s'ar urma pretutindeni. Poporulŭ românŭ şi preoţii şi învĕţătorii sĕi sĕ se ocupe cu crescerea junimei negligeate şi sĕ se năsuiéscă a-o cresce în spiritŭ patrioticŭ, căcĭ, décă preoţii şi învĕţătorii se aruncă în vĕrtejulŭ politicei şi aţîtă pasiunile junimei, atuncĭ junimea se strică şi atuncĭ în preotŭ şi în învĕţătorŭ nu vede pe preotŭ şi pe învĕţătorŭ, ci pe agentulŭ politicŭ şi începe a politisá încă în acei anĭ, în cari ar trebui sĕ înveţe cu sérguinţă."

Interpretarea, ce-o dă fóia Cluşiană, tăcerei Blaşiului, este de natură de a deştepta în noi marĭ îngrijirĭ, fiindŭ-că frêulŭ celŭ tare, de care vorbesce acea fóiă Cluşiană nu póte fi decâtŭ urmarea terorismului, ce se esercéză de anĭ asupra Blaşiului de cătră puternicii ḑilei şi care tinde a sugrumá orĭ şi ce mişcare séu suflare liberă în sînulŭ junimei nóstre. Politica, care sufere în tăcere o asemenea terorisare, e stricăciósă şi primejdiósă. De altă parte şi încâtŭ privesce acéstă nefastă politică a tăcerei, amŭ fi póte pentru momentŭ mulţumiţĭ, décă d. es. metropolitulŭ din Sibiiu s'ar purtá celŭ puţinŭ aşa, ca sĕ nu se mai vorbéscă atâta de elŭ.

Étă ce raporturĭ se trămitŭ ḑiarelorŭ din Viena dela biroulŭ de presă jidano-maghiarŭ din Pesta. „N. fr. Presse" a publicatŭ următórea telegramă:

„Este vĕditŭ astă-ḑi, că mai alesŭ naţionalităţile se vorŭ amestecá într'unŭ chipŭ mai energicŭ în lupta electorală. Şi Românii se vorŭ întruni la 14 ale curintei aicĭ într'o conferinţă, adecă acea fracţiune, care este pentru o participare activă în politică. Sunt divergenţe serióse între acésta şi partida din Sibiu. Pe cândŭ acésta din urmă doresce autonomia Transilvaniei şi introducerea votului universalŭ, pentru a-şĭ puté asigurá pe acéstă cale o maioritate în Transilvania, fracţiunea de aicĭ îşĭ formuléză dorinţele iei astfelŭ: „Stricta aplicare a legii în privinţa naţionalităţilorŭ, numirea de funcţionarĭ românĭ prin ţinuturile locuite de românĭ, autonomia bisericei, subvenţiune preoţilorŭ şi şcólelorŭ, precum se dă şi altorŭ confesiunĭ, întinderea censuluĭ electoralŭ ungurŭ şi asupra Transilvaniei, echitabila împărţire a circumscripţiunilorŭ electorale, într'unŭ cuvêntŭ susţinerea intereselorŭ materiale şi culturale ale Românilorŭ de cătră statŭ." (Va se ḑică d-nii Tisza-Trefort se facă cu Românii, ce vorŭ crede de lipsă. — Red. „G. Tr.") Fracţiunea de aicĭ, avêndŭ în vedere lipsa de până acum a vr'unui resultatŭ practicŭ alŭ pasiviştilorŭ, şi programa lorŭ pré întinsă, va invitá pe toţĭ Românii, carĭ sunt de opiniunile iei sĕ trămită delegaţĭ aicĭ la acéstă conferinţă preliminară.

Ignatz Helfy adresă o interpelaţiune cătră ministrulŭ-preşedinte T i s z a cu privire la schimbarea, ce s'a ivitŭ în a l i a n ţ a a u s t r o - g e r m a n ă prin aceea, că a întratŭ acum şi Rusia în ea. Helfy ḑice, că presa oficiósă din Petersburg espune noua stare de lucrurĭ ca o victoriă repurtată de diplomaţia rusă asupra

monarchiei austro-ungare, care ar fi nevoită sĕ se dé în lăturĭ. Față cu aceste sciri îmĭ permitŭ a întrebá pe d. ministru-preşedinte, décă este adevĕratŭ, că între imperiulŭ germanŭ şi Rusia s'a încheiatŭ unŭ arangiamentŭ, care este asemenea c'o alianță, în care a întratŭ şi monarchia nóstră. Décă acésta este adevĕratŭ: efectuatu-s'a acéstă apropiare cu scirea şi consimțemêntulŭ d-lui ministru preşedinte şi în specialŭ cu alŭ guvernului ungurŭ? In ce constă ființa şi ținta noului arangiamentŭ? La ce avantage se aşteptă ministrulŭ-preşedinte dela acéstă nouă grupare a puterilorŭ pentru patria nóstră? Şi nu crede elŭ ca întemeiată îngrijirea, că prin acéstă întrare a Rusiei în alianță, se va slăbí amicia intimă, ce esista până acum între noi şi imperiulŭ germanŭ, fără ca relațiunile nóstre cu Rusia sĕ se îmbunătățéscă câtuşĭ de puținŭ?

Sâmbătă séra, la órele $8^1/_2$, Regele Carolŭ, însoțitŭ de adiutantulŭ de serviciŭ, a mersŭ la cerculŭ militarŭ, unde a ascultatŭ conferința ținută de d. colonelŭ Poenarŭ din marele statŭ-maiorŭ, asupra reaprovisionării infanteriei cu cartuşe pe câmpulŭ de luptă.

„Noua revistă" propune întrunirea unui congresŭ generalŭ alŭ presei din România, în Iaşi, cu ocasiunea esposițiunii cooperatorilorŭ, congresŭ, în care s'ar puté stabilí órecarĭ legăturĭ între represintanții presei din România precum şi basele unei societăți generale a presei."

Unŭ numĕrŭ însemnatŭ de proprietarĭ esploatatorĭ de pămêntŭ şi arêndaşĭ din România s'au întrunitŭ pentru a se constituí în societate spre a lucrá în scopulŭ de a dá o desvoltare agriculturei şi tuturorŭ ramurilorŭ industrielorŭ agricole şi a se înființá o casă de asigurare mutuală şi unŭ creditŭ agricolŭ specialŭ pentru agricultorĭ. Statutele s'au şi făcutŭ şi la 15 Marte agricultorii sunt convocați pentru a se pronunțá asupra lorŭ şi a se declará societatea constituită.

In diariulŭ din Berlinŭ „Post" se află o epistolă ciudată dela o persónă ce este bine informată asupra disposițiunilorŭ în cercurile politice. In legătură cu asigurările de pace din mesagiulŭ impărătescŭ se dice în acea epistolă:

Situațiunea de față te face o presupune, că cu consolidarea păcii esterne, mai cu samă cu delăturarea eventualității unui conflictŭ cu Rusia sunt legate prospectele pentru o schimbare a politicii nóstre interne. Décă purcedemŭ dela părerea, că causa principală a politicei slavofile în Austria este, că au voitu sĕ-şĭ facă pe Slavĭ amicĭ pentru casulŭ acela, cândŭ Austria ar vení în conflictŭ cu Rusia, atuncĭ este conclusiunea fórte aprópe, că acuma, după ce s'au delăturatŭ temerile de unŭ conflictŭ austro-rusescŭ, se póte strica prietenia cu acestŭ sistemŭ. Presupunerea că politica nóstră internă este în legătură cu cea esternă şi că politica nóstră internă este dependentă de cea esternă este numai în parte adevĕrată. Ceĭ, carĭ au acésta părere, nu se potŭ basá pe vre-o manifestațiune a guvernului, care ar confirmá o celŭ multŭ s'ar puté provóca la aceea pedecile, carĭ s'au pusŭ în cale politicii esterne a Austriei din partea partidei liberale germane au fost acele, carĭ constrînseră pe guvernŭ, ca sĕ se răzime pe altă maioritate, decâtŭ cea de atuncĭ, de unde ca consecință a resultatŭ politica slavofilă. Ca adevĕratŭ putemŭ sĕ admitemŭ, că elementele slave din Austria au căutatŭ sĕ esploateze presupusa necesitate de a se ține contŭ de ei în politica esternă spre a-şĭ realisá dorințele lorŭ în cestiunĭ interne. Ce privesce punctulŭ acesta, voru puté înțelege şi elementele slavice, că prin constelațiunea cea nouă dorințele Slavilorŭ nu vorŭ mai puté fi aşa de multŭ considerate din causele politicei esterne. Décă putemu vorbi despre o influință a situațiunei celei noue politice asupra relațiunilorŭ nóstre interne, se póte întêmplá numai în acelŭ înțelesŭ, că s'a încheiatŭ era speculațiunii partidelorŭ interne asupra trebuințelorŭ politicii esterne. Situațiunea politicii esterne este astfeliu, că Slavii ca şi Germanii potŭ sĕ fie mulțămițĭ cu ea. Décă trebue sĕ se mulțămescă Germanii cu continuațiunea garantată a relațiunilorŭ austriaco-germane, atuncĭ de sigurŭ Slavii au tótă causa, de a fi mulțămițĭ cu schimcarea relațiunilorŭ nóstre către Rusia."

In Reichstagulŭ germanŭ, care s'a deschisŭ deja, a apărutŭ o nouă partidă, care se numesce „partida germană liber-cugetătóre." Ea numĕră 110 membri şi se compune din unirea partidei progresiste cu a secesioniştilorŭ. Este vĕditŭ, că acéstă partidă va jucá unŭ mare rolŭ, ca una ce este cea mai numerósă din Reichstagulŭ germanŭ, şi ea va puté formá o maioritate cu liberalii naționalĭ şi conservatorii liberalĭ contra conservatorilorŭ şi a clericalilorŭ.

Din Sofia, capitala Bulgariei, i se scire „Telegraphului" din Bucurescĭ între altele: Rusia modernă, ca şi Rusia trecută, n'are, precum n'avea nicĭ-o-dată dorința de a liberá vre-unŭ poporŭ slavŭ. Politica sa din seculĭ în seculĭ e aceeaşi, precum a fostŭ politica împĕrătesei Ecaterina a II față cu bresla cea maĭ pură a Slavilorŭ — Polonia. Rusia nu liberéză, ci înghite, asupresce. Este lesne a se apĕrá de aceste pretențiunĭ, dér e greŭ a scăpá o dată fiindŭ în ghiarele sale. Aceste considerațiunĭ mĕ facŭ a mĕ încrede multŭ maĭ multŭ în Drăgan Zancoff şi Grekoff, de câtŭ în Petru Caraveloff, cu tóte că şi unulŭ şi altulŭ îmĭ sunt simpaticĭ, căcĭ atâtŭ unulŭ câtu şi cel-altŭ sunt patrioțĭ ardințĭ aĭ țĕrĕĭ mele.

„Mânia pasiviştilorŭ."

Sub acestŭ titlu publică „Ellenzék" din Clujŭ unŭ respunsŭ la articlulŭ de fondŭ din Nr. 23 alŭ foiei nóstre, pe care ilŭ introduce cu următórele cuvinte: „Gazeta Tr." e înfuriată. Furia ei ne face bucuriă." După ce reproduce apoĭ parte mare din articlulŭ nostru, unde se dice, că s'a pornitŭ o campania din partea duşmanilorŭ noştrĭ spre a ne desbina, dice:

„...După ce „câtiva deputațĭ" şi „câtiva episcopĭ" sunt în tabera activistă nu póte fi mică spaima, că cerculŭ solidarității naționale române se va sparge undeva, căcĭ sub acei „câtiva deputațĭ" trebue se înțelegemŭ pe toțĭ deputații românĭ şi sub cei „vre-o duoi episcopĭ" pe toțĭ episcopii românĭ, deórece noi nu cunóscemŭ nicĭ măcarŭ unŭ singurŭ episcopŭ pasivistŭ. Gazeta ne-ar deoblegá fórte, décă ne-ar numí unŭ asemenea episcopŭ românŭ. — Stândŭ lucrurile astfelŭ, căcĭ poporulŭ merge după episcopii lui ear nu după „Gazetă", e şi fórte probabilŭ şi póte mai multŭ ca sigurŭ, că pasiviştii au ajunsŭ la sórtea sicriului lui Mahomed," poporulŭ nu-i sprijinesce, inteligența fruntaşă nu e cu eí (atâta pagubă se avemŭ décă „bărbații fruntaşĭ" ai „Viitorului" nu ne vorŭ sprijiní. — Red. G. Tr.) astfelŭ cerculŭ se strînge tare şi abia vorŭ puté se-'şi dé mâna înlăuntrulŭ lui conducĕtorii: câteva Ilustrităţĭ uitate şi aceia carĭ nu mai au nimicŭ de perdutŭ."

„Organulŭ de căpetenia are dér causă de a se cătrăni, şi de a înjurá."

„Ce va fi acum?" — Aceea că la Sibiiu pasiviştii numai asupra acelei cestiuni se vorŭ mai sfătuí, că unde se prânzéscă, la „Imperatulŭ Românilorŭ," séŭ în birtulŭ din față, acuma — décă nu cumva se vorŭ loví de pĕreți — nu vorŭ fi activişti, cu cari se se ciocnéscă. Ne pare rĕu, tare ne pare rĕu de altruintrelea, că la acelŭ prânzŭ nu vorŭ avé apetitŭ."

Convocare.

In înțelesulŭ apelului on. comitetŭ electoralŭ permanentŭ alŭ partidei naționale române ddto. 10 Februariŭ a. c. avemŭ onórea a învitá pe alegĕtorii români din **comitatulŭ Sibiiului** la o conferință electorală, care se va ține Marți la 6/18 Martie a. c. 11 óre a. m. în Sibiiŭ în strada mórei, gradina „Hermann."

Sibiiŭ în 24 Februariŭ (7 Marte) 1884.

Clubulŭ representanților români ai comitatului Sibiiului.

A. Trombitaşu, notariu. **N. Christea,** pres.

Convocare.

Alegĕtorii români din municipiulu **Turda-Arieşiu** sunt rugați a participá la conferința electorală, care se va ține aicĭ în **Turda** la 19 Marție a. c. ante amédi la 10 óre.

Obiectele conferinței vorŭ fi urmatórele:

1. Constituirea clubului electoralŭ.
2. Alegerea subcomiteteloru pentru tóte cercurile electorale.
3. Desbaterea altoru propunerĭ față de alegerile viitóre.

FOILETONŬ.

Elisabeta, regina României.

(Fine.)

Până aci, am vorbitŭ numai despre Elisabeta a României, fără a aminti de Carmen Sylva, şi totuşĭ Carmen Sylva întregesce pe Elisabeta, e jumĕtate din cultŭ ei. Cândŭ regina tace cuprinsă de durere şi chinŭ, care face sĕ-i sângereze inima, Carmen Sylva apucă lira, şi face sĕ se audă accentele cele mai mişcătóre, armonia mângâerei. Carmen Sylva şi-a eluptatŭ în literatura germână prin propria-i putere unŭ locŭ onorificŭ, ce rĕmâne sub tóte împrejurările o apariţiune importantă, care n'avea lipsă tocmai de coróna română spre a fi venerată. Ea scóte la lumină, ca unŭ îndemânaticŭ cufundătorŭ, cele mai scumpe mărgăritare din întunecosulŭ fundŭ alŭ mării vieței. Poesiile ei sunt oglinda unei inimĭ curate şi nobile, a unei viețĭ seriόse de femeă, în care viață legea datorintei ocupă rangulŭ celŭ mai înaltŭ. Elisabeta este o natură reflectătóre. Ea numai atuncĭ recunósce unei sĕmțirĭ deplină îndreptățire, cândŭ e în stare sĕ-şĭ dea sĕmă de nascerea şi de efectulŭ ei. Mai intimŭ şi mai cu focŭ curgŭ versurile, carĭ cântă fericirea şi nefericirea mamei. Regina îşĭ are ochii deschişĭ pentru natură şi o pricepere profundă pentru fenomenele ei. Estravaganțele lipsite de orĭ-ce cugetare şi şueratulŭ liricŭ îi sunt cu totulŭ necunoscute. Chiar epopeea ei cea d'antâia „Sapho", e documentatŭ unŭ frumosŭ talentŭ. Unŭ tomuşorŭ: „Cugetările unei regine", aforisme, aruncate pe hârtiă la cele mai diferite ocasiunĭ, ne conduce în celŭ mai sfântŭ interiorŭ alŭ ființei sale şi descopere cele mai ascunse motive ale acesteia. E totŭ-deuna periculosŭ a scrie aforisme. Acestea sunt adesea frase banale, mai de multe orĭ circumscrierĭ de ale ideilorŭ de demultŭ cunoscute şi pronunțate. Aforismele vĕdescŭ adesea o închipuire uimitóre despre sine şi cele mai multe sunt sentințe neinteresante şi neîndreptățite. La Carmen Sylva nu se póte aplicá acéstă aspră critică. Tomuşorulŭ pare a fi d'intr'o singură turnătură, ca şi mărturisirile continue ale unui frumosŭ sufletŭ. Multe aforisme sunt deja cunoscute publicului celui mare. Elisabeta reflecteză asupra celorŭ mai puternice sĕmțirĭ. In acea cărticică vibréză o córdă cam elegică; însĕ pĕtrunsă de lumina flacărei unui spiritŭ clarŭ şi curatŭ, care-şĭ cunósce ținta. „O femeă, care nu e mândră de nĕmulŭ ei, e o regină, care nu merită coróna sa." Aceste cuvinte arată înalta ideă, ce Elisabeta o are despre îndoita-i demnitate ca femeă şi ca regină, şi care ea o caută în fiecare ființă nobilă. „Cugetările unei regine" sunt unŭ breviarŭ, în care simpla femeă din poporŭ află învĕțătura înălțătóre pentru spiritulŭ sĕu.

„Jehovah" este titlulŭ unei micĭ colecțiunĭ de poesii, în carĭ sunt depuse vederile despre lume şi viață, mai vĕrtosŭ însĕ noțiunile despre natură şi despre D-dĕu ale Elisabetei. Caracterulŭ reginei e profundŭ religiosŭ, déră fără de orĭ-ce egoismŭ. „Jehovah" îi este ei încarnațiunea tuturorŭ puterilorŭ marĭ creatóre ale naturii, carĭ se conducŭ după o lege mai înaltă. Carmen Sylva se ocupă mai ântâiu cu posomoritele miturĭ ale României. Ea traduse şi prelucră basme vechĭ poporale şi documentă mare putere creatóre poetică. Ea sciŭ sĕ modeleze şi celŭ mai sfărmiciosŭ materialŭ, pentru ca sĕ-o pricépa cetitorii sĕĭ. Astfelŭ se născŭ opulŭ intitulatŭ „Rumänische Dichtungen" („Poesii române") la carĭ în timpulŭ din urmă se mai adause unŭ nou opşorŭ „Meine Ruh'" („Odihna mea"). Acestŭ opşorŭ conține escelente piese, ce au eşitŭ dintr'o inimă plină de o căldură şi de unŭ adevĕrŭ răpitorŭ şi observațiunĭ de o agerime pĕtrundĕtóre. Carmen Sylva recunósce stricta împlinire a datorințelorŭ ca cea mai cordinală lege morală şi află în observarea acesteia fericire şi mângâere. Jovialitate păcinică rĕspiră din multe creațiunĭ ale ei. Insĕ nu e partea naturală umoristică a ființei sale, ci o jovialitate la care sufletulŭ s'a avêntatŭ

4. Alegerea membrilorŭ pentru conferinţa generală, ce se va ţiné în Sibiiŭ.

Turda, 11 Martie 1884.

Dr. Raţiu, Pres. clubului. **Ioanŭ Mesaroşiŭ,** Secretariu.

Noue prigonirĭ.

Lugoşŭ, 6 Marţe 1884.

Onorate D-le Redactorŭ! Vinŭ a aduce la cunoscinţa D-Vóstre şi a onoratului publicŭ românŭ unŭ nou actŭ de prigonire a limbeĭ române şi a orĭ-ce manifestaţiune de sémţiu şi iubire naţională.

Dela 1879 câţi-va bravĭ tinerĭ românĭ dela gimnasiulŭ maghiarŭ din Lugoşŭ împinşĭ de dorulŭ cultivăreĭ limbeĭ materne înteinciaseră o societate de lectură înfiinţându-şi şi o bibliotecă de cărţi române prin ofertele marinimóse ale publiculuĭ românescŭ din locŭ. Deşi acéstă societate nu fu întărită de ministeriulŭ instrucţiuneĭ, totuşĭ ea a existatŭ cu scirea şi permisiunea superioratuluĭ gimnasialŭ, şi a arătatŭ semne de viaţă, membrii ei ţineraŭ şedinţe, în carĭ se cetiau disertaţiunĭ, se ascultau peroraţiunĭ, c'unŭ cuvéntŭ se esercitau în limba maternă. Este de însemnatŭ, că în acestŭ gimnasiu studéză fórte mulţĭ junĭ românĭ şi în multe clase eĭ formézǎ maioritatea.

La 27 Februariu a. c. ţinu junimea studiósă o şedinţă publică cu următórea programă:

Programă. 1. Antevorbire de D. Ioanŭ Lupulescu. 2. Odă la junime, de Georgiu Creţanŭ, — declamată de D. Zenovie Moise. 3. Cătră renegaţĭ, — de Ios. Vulcanu, — declamată de D. Vasiliu Ulpiu Janza. 4. „Cele cincĭ sémţurĭ ale omuluĭ", — cetire de D. Stefanŭ Lipovanŭ. 5, O séră la părinţĭ, — de Iosifŭ Vulcanu, — declamată de D. Victorŭ Vladŭ. 6. Critisare asupra opuluĭ „Model". — espresă de D. Ioanŭ Lupulescu. 7. Peneşŭ Curcanulŭ, — de Vasile Alesandri, — declamată de D. Georgiu Curescu. 8. Nopţile carpatine, — cetire de D. Ioanŭ Popoviciu. 9. Sĕ scii, că eu — sŭ Românŭ, — de Victorŭ Rusu, — declamată de D. Stefanŭ Lipovanu. 10. Coriolanŭ, de Iulianŭ Grozescu, — declamată de D. I. Popoviciu. 11. Vorbire de încheire, — de D. Ioanŭ Lupulescu.

Stefanŭ Lipovanu, conducĕtoriu. Stefanŭ Lipovanŭ, secretariu.

Impulsulŭ la acésta le veni tinerilorŭ studioşĭ de acolo, ca sĕ arete inteligenţeĭ române din locŭ, care pe mulţĭ dintr'înşiĭ îĭ patronéză şi susţine materialminte, că pe lângă studiele gimnasiale obligate, între carĭ şi limba română, eĭ cultivă cu-o deosebită predilecţiune limba maternă. Şi cu adevĕratŭ eĭ nu au datŭ de ruşine aşteptarea publiculuĭ, între care figurau persóne de frunte ca d-lŭ Niculae Brăescu preotŭ gr. or., d-lŭ Georgiu Martinescu advocatŭ, d-lŭ N. Nedelcu advocatŭ şi d-lŭ Const. Jacu epitropŭ, d-lŭ G. Dobrinu şi alţĭ mulţĭ cetăţenĭ onorabilĭ, éră între dómne şi domnişóre amintescu pre d-na Rădulescu cu fiicele.

Nu mi-am propusŭ însĕ a face o dare de sémă despre acea şedinţă publică, scopulŭ meu, durere, trebue sĕ fie altulŭ, adeca de a vĕ arătá, cum o faptă ca acésta cu totulŭ inocentă a alarmatŭ întregŭ corpulŭ profesoralŭ şi a produsŭ o furóre până şi în micii tiranĭ de pe băncile scólei.

După-ce prin deferirea profesoruluĭ de limba română, a d-luĭ Iosifŭ Tempea le veni la cunoscinţa domnilorŭ profesorĭ debutarea junilorŭ noştri, carea prin succesulŭ eĭ împlŭ de bucuriă inimele celorŭ de faţă, începură hiperzeloşii profesorĭ a face investigărĭ, luândŭ la întrebare, nu pe studinţiĭ din a 6 séu a 5 clasă gimn., ci pe ceĭ din a III, pe carĭ întimidându-ĭ, stórseră din eĭ mărturisirĭ, carĭ le sburliră pĕrulŭ. Şi étă cumŭ. Intre peroraţiunĭ figuréză şi poesia de Ios. Vulcanu „cătra Renegaţĭ" declamată de Vasile Ulpiu Ianza. Acésta le sări mai tare în ochĭ domnilorŭ profesorĭ şi nu sciu pentru ce... Bagséma, pentru că poetulŭ îşĭ vérsă blastĕmurile sale asupra acestuĭ soiu de hidre. Acésta însĕ nu o aflu destulă causă, fiindu renegaţii toturorŭ naţiunilorŭ demnĭ nu numaĭ de celŭ maĭ mare dispreţŭ, ci şi de blăstemurile cele maĭ grele.

Altulŭ fu motivulŭ uneĭ panice atâtu de marĭ între domniĭ profesorĭ şi anume întrebândŭ unŭ profesorŭ, celŭ maĭ neobositŭ întrŭ persecutarea Românilorŭ, pe unŭ studentŭ, fricosŭ, că ce ar fi cuprinsulŭ poesieĭ amintite, elŭ respunse, că aceea blastemă pe Maghiarĭ, ḑicêndŭ pre ungeresce: „Isten verje meg a Magyarokat" (Bată D-ḑeu pe Ungurĭ). Mărturisire destulŭ de naivă din partea unuĭ pruncŭ de 13 anĭ, pentru ca pe domnulŭ profesorŭ sĕ-lŭ facă se-lŭ trécă sudorĭ de sânge, séu celŭ puţinŭ sudorĭ recĭ ca de mórte. Căcĭ prin unele ca aceste Olahii tractaţĭ cu destule lihăiturĭ unguresci, în locŭ de a fi adăpaţi numaĭ cu sémţeminte pure maghiare, se ar arĕtá chiar în amicĭ ai elementuluĭ maghiarŭ. — Dér ce se veḑĭ, cândŭ colo aducendŭ-ĭ unŭ altŭ studentŭ cartea de poesia a luĭ Ios. Vulcanŭ şi arĕtându-ĭ poesia: „Cătră Renegaţĭ" nu află blăstemulŭ acela îndreptatŭ contra Maghiaruluĭ, ci numaĭ espresiunĭ în contra acelorŭ rătĕciţĭ ai poporuluĭ românŭ, carĭ îşĭ vêndŭ pe mama lorŭ pentrŭ câte unŭ osŭ de rosŭ. Sufletulŭ i se maĭ încălḑi domnuluĭ profesorŭ, încredinţându-se cumcă fŭ numaĭ o poveste mărturisirea băiatuluĭ înfricatŭ.

Dér cu tóte acestea lucrulŭ nu se pare a fi glumă, căcĭ după informaţiunile luate, consultările decurgŭ între profesorĭ şi uniĭ dintre eĭ pretindŭ sĕ se pedepséscă fórte aspru junimea, care a luatŭ parte. Ba profesorii cu studenţiĭ maghiarĭ pe întrecute ameninţă pe Românaşiĭ noştrĭ cu de acestea: Veţi fi eliminaţĭ Olahilorŭ. (Kicsagják az oláhokat.) Şi unde numaĭ se arată vr' unŭ studentŭ românŭ, tóte privirile se îndreptă spre elŭ ca spre unŭ alŭ doilea Horia şi-lŭ întrébă cu întrebarea altŭ cumŭ puţinŭ înţelésă de eĭ: „Auḑĭ tu, te ţiĭ de céta Renegaţilorŭ?"

Altcumŭ bieţii Românĭ au şi începutŭ a sémţi mâna de ferŭ a profesorilorŭ, carĭ îşĭ resbună cu armele ce le au eĭ a mână.

Étă, Onor. D-le Redactorŭ, încă unŭ casŭ de prigonire a limbeĭ române pe lângă cele repeţite într'unu intervalŭ atâtŭ de scurtŭ.

Étă câţi-va tinerĭ martirĭ pentru iubirea arătată cătră limba lorŭ maternă! Io. Sonea.

Desemnurile după vestmintele naţionale.

(Din camera română.)

D. ministru de interne: Suma de 5000 leĭ e alocată pentru publicarea desemnurilorŭ după cusăturĭ, séu maĭ bine, după vestmintele naţionale. După o fericită ideă a Maiestăţiĭ Sale Regineĭ, ideă, care a fostŭ îmbrăţişată de toţi Româniĭ bine-cugetătorĭ şi inteligenţĭ, s'a hotărîtŭ chiar de D. primministru, ca printr'o comisiune compusă din ómenĭ culţĭ, sĕ se adune din tóte unghiurile Românieĭ desemnurĭ după costumele, după ţesĕturile românescĭ; pentru ca trecêndŭ aceste desemnurĭ prin cercetarea istorică şi estetică a aceleĭ comisiunĭ sĕ se veḑă carĭ sunt cele maĭ frumóse şi maĭ românescĭ, pentru că nu totŭ ce vedemŭ ca desemnurĭ în cusăturĭ e românescŭ, este maĭ multŭ amestecatŭ cu slavonescŭ, turcescŭ şi grecescŭ, şi acele desemnurĭ sĕ se culégă şi sĕ se publice. Din acestea se va face unŭ album şi toţĭ aceia carĭ se ocupă cu aceste industrii, fie comercianţĭ, fie femeĭ, fie şcóle profesionale, vorŭ găsi acolo modele şi, ca sĕ ḑicŭ aşa, gramatica de brodărie. Comisiunea acésta există, s'aŭ adunatŭ multe desemnurĭ, dér nu s'a începutŭ încă publicarea albumuluĭ.

D. N. Ionescu: Cândŭ se aduce în desbatere o aşa de înaltă persónă ca preţiósa nóstră Regină, de odată suntemŭ desarmaţĭ în faţa argumentuluĭ; dér credŭ, că acestŭ argumentŭ nu e constituţionalŭ.

D. ministru de interne: Nu e argumentŭ, ci e istorie.

D. N. Ionescu: Sĕ luămŭ lucrulŭ cum e. Crede D. ministru alŭ instrucţiuneĭ că e de interesulŭ arteĭ de a se vulgarisá prin desemnurĭ, cromolitografii, modelele, isvódele costumelorŭ nóstre naţionale? Acésta e intenţiunea D-sale? Atuncĭ sĕ 'mĭ permită D. ministru a-ĭ spune că suma n'are ce căuta acĭ în budgetŭ. Asemenea lucrurĭ nu se facŭ prin biurourĭ de ministerŭ, nicĭ prin comisiunĭ administrative, nicĭ chiar prin comisiunĭ înalte, suverane, pentru că gustulŭ nu se decretéză. Cestiunea gustuluĭ e fórte delicată, şi cândŭ amŭ sta noĭ se ne întrebămŭ, cum au păstratŭ femeile române gustulŭ, amŭ vedé că nu l'aŭ păstratŭ prin logofeţĭ bisericescĭ, nicĭ din comandă. Poporulŭ la păstratŭ fără nicĭ unŭ ajutorŭ dela ceilalţĭ logofeţĭ.

D. preşedinte alŭ consiliuluĭ: Onor. D. Ionescu e multŭ maĭ tênĕrŭ ca mine şi de aceea nu e sub impresiunea, care o am eŭ. Eŭ am apucatŭ arta rommânéscă, şi ea era pe atuncĭ multŭ maĭ înaintată de câtŭ ce e aḑĭ...

D. N. Ionescu: Astăḑĭ se corumpe prin importaţiunĭ străine.

D. preşedinte alŭ consiliuluĭ: Pretutindenĭ costumele naţionale disparŭ, căcĭ industria străină pune la disposiţiunea ómenilorŭ lucrurĭ multŭ maĭ eftine de câtŭ costau în trecutŭ costumele şi lucrurile, ce le întrebuinţau populaţiunile nóstre, făcute de dênsele în ţeră. D-lorŭ, cândŭ şi aduce cine-va aminte de ce eră la bĕtrânĭ arta îşĭ costumele naţionale, nu póte sĕ nu admită acestŭ paragrafŭ. Sciţĭ, că nu numaĭ casele boerilorŭ, dér chiar casa fiecăruĭ ţĕranŭ avea stêlpiĭ sculptaţĭ de susŭ până josŭ, nu nisce parĭ, cum sunt aḑĭ, şi chiar tótă lemnăria caseĭ

---

după o luptă grea, unŭ destilatŭ curatŭ, ce rĕmâne din durerile învinse.

Resbelulŭ ruso-turcescŭ arĕtă pe Elisabeta ca adevĕrată mamă a ţereĭ şi ca o bravă şi practică natură. Ea înfiinţă spitale, le organisă cu cea maĭ mare îngrijire, îngriji de rĕniţĭ cu celŭ maĭ mare devotamentŭ şi prin nobilulŭ eĭ esemplu înfăpăiă unŭ numĕrŭ mare de brave femeĭ spre imitare. Cu tóte că Elisabeta şi-a împlinitŭ misiunea ca femeă lângă patulŭ bolnavuluĭ, totuşĭ nicĭ unŭ momentŭ n'a uitatŭ interesele coróneĭ. Iniţiată de regele în tóte afacerile statuluĭ, ea nu scăpă nicĭ unŭ minutŭ din vedere viitorulŭ Românieĭ. La înălţarea principatuluĭ la rangulŭ de regatŭ ea a luatŭ parte activă. Ea a fostŭ aceea, care a inventatŭ modulŭ, prin care s'a asiguratŭ ţereĭ o maĭ mare independinţă. Ea nu se sémţiá nicĭdecum bine într'o situaţiune, ce o luau puterile în bătae de jocŭ. Din capulŭ eĭ a eşitŭ şi ingeniósa ideă a coróneĭ regale de ferŭ; ea a dispusŭ a se luá micĭ părţicele din tunurile turcescĭ cucerite la Plevna. Şi din acele micĭ părticele sa făuritŭ unŭ cercŭ de corónă, în care sa înscrisŭ istoria urzireĭ sale. Părechia regală nu are fericirea de a se bucurá de copii, dinastia n'a putută prinde rădăcinĭ în descendenţă directă.

Cea maĭ intimă legătură între domnitorŭ şi poporŭ, viitorulŭ, ce suride din ochiĭ copiilorŭ fiilorŭ de principĭ, lipsesce; şi deşi regele Carolŭ a deslegatŭ cestiunea succesiuniĭ pe tronŭ în favorulŭ familieĭ sale, totuşĭ este esplicabilŭ, pentru ce elŭ numaĭ cu zăbavă lucră la stêrpirea miilorŭ de rele, de carĭ sufere ţéra şi poporulŭ. Orĭ în cătrău privesce regina, întêmpină o problemă gigantică de deslegatŭ: redicarea burgesimeĭ este tocmaĭ aşa de necesară, ca şi emancipaţiunea Evreilorŭ şi instruirea ţeranuluĭ. Pretutindinea escelenta disposiţiune naţională este împresurată de burućnă, pretutindenea are România lipsă de o conducere plină de iubire, dér o conducere de ferŭ şi cerculŭ coróneĭ de ferŭ este unŭ pré nimeritŭ simbolŭ. In împrejurărĭ aşa de serióse tacŭ în fiinţele brave tóte sémţirile pentru pompa esteriórǎ. Părechia regală română este încungiurată de-o clasă de boerĭ, carĭ prin lăcomia lorŭ de pompă şi-au sdruncinatŭ în parte averile. Regele şi regina dau unŭ esemplu bunŭ şi prin viaţa dela curte. Pe lângă tótă demnitatea este introdusă la curte cea maĭ mare simplitate. Suita e mică; fiindcă regina cetesce şi lucréză multŭ, are lipsă de linişte şi de a fi singură. Elisabeta scie însĕ conversá fórte frumosŭ în societate. Inzestrată cu-o memoriă escelentă şi versată pe cele maĭ diferite terenurĭ, ea află pentru fiecare cuvêntulŭ potrivitŭ. Viaţa dela curte este aprópe de-o simplitate burgesă.

Cu câţiva anĭ maĭ înainte regina avŭ nenorocirea de a suferí de durere de urechĭ. Ea visită atuncĭ pe renumitulŭ medicŭ de urechĭ, profesorulŭ de Frültsch în Würzburg. Starea eĭ se îndreptă, dér urmările suferinţeĭ le maĭ semţĭ adese-orĭ în modŭ neplăcutŭ. Elisabeta a făcutŭ dese calĕtoriĭ în Germania şi a avutŭ necurmatŭ cu familia eĭ cele maĭ intime relaţiunĭ. Ea e pe deplinŭ versată şi în literatura cea maĭ nouă germană. Situaţiunea politică de aḑi ceva maĭ liniştită face, ca Elisabeta sĕ se îngrijéscă pentru momentŭ puţinŭ de afacerile statuluĭ şi nu i se dă ocasiune, ca sĕ iea parte activă la ele. Ea însĕ este informată despre tóte întêmplările şi versată bine chiar în lucrurĭ militare. Infăţişarea înalteĭ dame este graţiósă şi conciliantă, fisionomia eĭ vĕdesce seriositate şi energiă. Vorbirea eĭ e fórte plăcută, ea vorbesce desluşitŭ şi precisŭ.

Regina lucréză acum la unŭ opŭ mare. Putemŭ aşteptá, sĕ auḑimŭ încă multe cântece frumóse din regatulŭ Carmen Sylveĭ, dér vomŭ află înca şi de multe fapte bune ale înalteĭ dame, care astă-ḑĭ sémĕnă sémĕnţa, care va aduce fructe pentru generaţiunile viitóre. Astăḑĭ Carmen Sylva cântă cântecele poporuluĭ sĕu; éră maĭ târziu va cântá poporulŭ cântece despre acea femeă, care a adusŭ din ţéra depărtată în România binecuvêntarea progresuluĭ.

Clara Schreiber.

erá sculptată; până și ciomagulŭ bĕtrânilorŭ erá sculptatŭ.

D. N. Ionescu: Mai sunt și astădĭ.

D. președinte alŭ consiliului: Da, dér disparŭ, din ḑi în ḑi și fórte rarŭ se mai găsescŭ. Eŭ, D-lorŭ, am propusŭ a se desemna și tóte monumentele nóstre, monumente carĭ disparŭ din ḑi în ḑi, pentru că acelea dovedescŭ adevĕrata artă românéscă naționale.

D. D. Berendeiu: Acum după ce s'au perdutŭ mai tóte.

D. președinte alŭ consiliului: Nu e rĕu sĕ scăpămŭ celŭ puținŭ, ceea-ce a mai rĕmasŭ. D. Ionescu a mai ḑisŭ, că nu logofeții bisericescĭ au păstratŭ obiceiurile, arta și limba la țĕranĭ până acum. Așa este, dér pe atuncĭ nu erau atâtea elemente de distrucțiune ca astădĭ, și, carĭ facŭ, ca sĕ disparǎ din ḑi în ḑi tóte aceste vechĭ lucrurĭ ale Româniloŗŭ. D-sa mai ḑice, sĕ imitămŭ pe Elvețianĭ; și noi dorimŭ sĕ devenimŭ laborioșĭ ca Elvețianii, de câtŭ sĕ nu ĭi imitămŭ în tóte, și mai alesŭ în privința naționalitățiĭ. Elveția este unŭ statŭ, dér nu este o națiune, dér noi suntemŭ o națiune și trebue sĕ avemŭ și arta, obiceiurile și costumurile nóstre, carĭ tóte sĕ aibă caracterulŭ românescŭ naționalŭ. Prin urmare, sĕ căutămŭ astăḑi a păstrá totŭ ce mai avemŭ din acestea, pentru a le transmite generațiunilorŭ viitóre și pentru ca sĕ putemŭ păstrá orĭ cândŭ caracterulŭ nostru naționalŭ.

— Se pune la votŭ art. 52 și se primesce.

Diverse.

(Vagabundagiulŭ în Germania.) Ministerulŭ virtembergesŭ a fostŭ fórte viŭ mișcatŭ de plaga socială a vagabundagiuluĭ. Elŭ recomăndă autoritățilorŭ d'a se înțelege în privința mĕsurilorŭ, ce trebue luate pentru a combate acestŭ rĕu. Corporațiunile industriale séŭ profesionale vorŭ trebui sĕ organiseze stațiunĭ de ajutóre pentru susținerea lucrătorilorŭ, carĭ n'au de lucru. Ajutórele vorŭ trebui sĕ consiste din alimente. Călĕtorii fără mijlóce vorŭ trebui sĕ fie locuițĭ cu cheltuéla corporațiunii, dér' nu vorŭ stá nicĭ odată mai multŭ de câtŭ o ḑi în acéstă stațiune. Este opritŭ d'a le dá banĭ séu bĕuturĭ spirtóse. La fiecare stațiune se va organisá unŭ biurou pentru primirea tuturorŭ sciințelorŭ din locurile, unde lucrătorii nu potŭ sĕ găséscă de lucru.

(Mulțămită publică.) Subsemnatulŭ comitetŭ își împlinesce una dintre cele mai plăcute datorințe aducêndŭ viă mulțămită tutulorŭ acelorŭ domnĭ și dómne carĭ au contribuitŭ, atâtu cu puterĭ morale câtŭ și materiale, la reușita seratei declamatorice - musicale aranjate în Săcele la 18 Februariu a. c. în favorulŭ fondului reuniunii nóstre. — In specialŭ are onóre comitetulŭ a cuitá publice sumele percepute dela domnii și dómnele, carĭ au contribuitŭ fără sĕ fi participatŭ la petrecere:

1) Unŭ anonimŭ 10 fl. 2) D-na Susana D. Eremia 2 fl. 3) D-na Elena G. Iónu 1 fl. 60. 4) D-nulu Demetriu Eremia 2 fl. 5) Radu Radovici 1 fl. 6) Maria Prișcu 1 fl. 7) G. N. Ciurcu 80 cr. 8) D. Traianŭ Mețianŭ 2 fl. 9) Prin D-na Susana Frigĕtoriu 5 fl. 10) Elena Orghidanu 1 fl. 11) Zoe I. Putricŭ 1 fl. 12) Victoria Iuga 1 fl.

Brașovŭ în 28 Februariu 1884.

Comitetulŭ Reuniunei damelorŭ rom. pentru ajutorarea vĕduvelorŭ sĕrace

prin
St. Iosifŭ,
actuariu.

(Mulțămită publică.) Subscrisulŭ în numele comitetului arangiatorŭ alŭ petrecerei, ce s'a ținutŭ în 2/14 Faurŭ a. c. la „Hotelulŭ Union" (Weiss) în favorulŭ școlarilorŭ săracĭ dela șcóla rom. gr. or. din suburbiulŭ Brașovulŭ-vechiŭ, îmĭ iau voie a aduce cele mai cordiale mulțămirĭ tuturorŭ onor. D-ni, carĭ au binevoitŭ a sprijini și de astă dată modesta nóstră încercare prin marinimósele D-lorŭ contribuirĭ. P. T. Domnii contribuențĭ sunt următorii:

1. Rev. d. Prot. I. Baracŭ 1 fl. 2. Ilust. d. I. Branŭ de Lemeni 5 fl. 3. Dr. Nic. de Lemeni 2 fl. 4. Păr. Traianŭ Mețianŭ adm. prot. în Zernescĭ 2 fl. 5. G. Porescu comerciantŭ 5 fl. 6. Teochar Alexi 3 fl. 7. Par. G. Perșenarŭ 2 fl. 8. Par. Bonificiu Pitișŭ 80 cr. 9. Par. V. Voina 2 fl. 10. Augustŭ Reich adv. 1 fl. 11. Ioan Lengeru adv. 1 fl. 12. N. N. 1 fl. 13. Dr. Neagoe 1 fl. 14. Nic. Strĕvoiu adv. 1 fl. 15. Sim. Demianŭ adv. 1 fl. 16. Sim. Mărgineanŭ adv. 1 fl. 17. Negrea sublocotenente 1 fl. 18. Popa locot. 1 fl. 19. Pantilimonŭ Dima prof. 1 fl. 20. I. Dobreanŭ prof. 2 fl. 21. Artemiu Feneșanŭ prof. 1 fl. 22. I. Panțu prof. 1 fl. 23. I. Socaciu prof. 1 fl. 24. And. Bârseanŭ prof. 1 fl. 25. Max. Popoviciu 1 fl. 26. Nic. Ciurcu comerciantŭ 1 fl. 27. N. Ciurcu librariu 1 fl. 20 cr. 28. G. Navrea jun. 1 fl. 29. I. Aron învĕț. 1 fl. 50 cr. 30. I. Vătășanŭ învĕț. 1 fl. 20 cr. 31. Zos. Butnariu, învĕțătorŭ 1 fl. 20 cr. 32. Ioanŭ Suciu învĕțătorŭ 1 fl. 20 cr. 33. I. Prișcu măcelariu 1 fl. 34. And. Badea cântărețŭ 1 fl. 20 cr. 35. Dum. Haler 1 fl. 20 cr. 36. G. Vlĕdăreanŭ cântărețŭ 50 cr. 37. N. Langășŭ 80 cr. 38. V. Craioveanŭ sergentŭ 60 cr. 39. I. V. Manu 2 fl. 40 cr. 40. N. Wagner 1 fl. 41. Elena Wagner 60 cr. 42. Alex. Orghidanŭ 60 cr. 43. Eugenŭ Lemeni stud. 40 cr. 44. N. Dima stud. 40 cr. 45. D. Hernea 60 cr. 46. Alex. Boerŭ 1 fl. 47. Luca Șincan 60 cr. 48. Radu Râșnoveanŭ 1 fl. 20. 49. G. Bârseanŭ 1 fl. 50. I. Balea 60 cr. 51. Radu Rogozea 1 fl. 52. I. Balanŭ 1 fl. 53. D. Acsente 1 fl. 54. N. Ghimbășanŭ 60 cr. 55. D. Ghimbeșanŭ 60 cr. 56. Silvestru Pascoviciu 1 fl. 60 cr. 57. D. Oprea 1 fl. 20 cr. 58. D. Popa 1 fl. 59. I. Aldea 1 fl. 60. Petru Micu 70 cr. 61. G. Murăroiu 60 cr. 62. G. Spiridon 1 fl. 63. N. Óncea 1 fl. 64. Flena Moldoveanŭ 50 cr. 65. I. Munteanŭ 60 cr. 66. N. Cârstea 50 cr. 67. Andr. Tampa 60 cr. 68. Elena Jinga 50 cr. 69. vĕd. D. Jugănarŭ 50 cr. 70. N. Voina 60 cr. 71. I. Stroie 1 fl. 72. I. Sidonŭ 1 fl. 20 cr. 73. I. Tampa 40 cr. 74. N. Râșnoveanŭ 40 cr. 75. Petru Munteanŭ 60 cr. 76. I. Gal 60 cr. 77. I. Micu 1 fl. 78. D. Rusu 1 fl. 79. D. Aldea 1 fl. 80. G. Dârstarŭ 1 fl. 81. Const. Vlĕdăreanŭ 60 cr. 82. Dumitru Rusu jun. 1 fl. 20 cr. 83. G. Puiu 1 fl. 84. Vasiliu Tampa 1 fl. 85. vĕd. Ecat. Cojocar 50 cr. 86. vĕd. G. Sibieanŭ 50 cr.

Suma totală a banilorŭ încasațĭ e 92 fl. 90 cr. v. a. ér spesele au fostŭ 61 fl. 26 cr. — prin urmare a rĕmasŭ unŭ venitŭ curatŭ în suma de 31 fl. 64 cr. v. a.

Brașovŭ în 17 Faurŭ 1884.

Candidŭ Mușlea,
învĕțătorŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 13 Martiu st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6% 122.20. Rentă de aurŭ 4% 91.55. Rentă de hărthiă 5% 88.45. Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare 142.—. Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emissiune) 95.30. dto (II-a emissiune) 117.—. dto (III-a emissiune 100.25. Bonurĭ rurale ungare 100.70. Bonurĭ cu cl. de sortare 99.75. Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ 100.—. Bonurĭ cu cl. de sortare 99.50. Bonurĭ rurale transilvane 99.25. Bonurĭ croato-slavone 100.—. Despăgubire p. dijma de vinŭ ung. 97.50 Imprumutulŭ cu premiu ung. 116.75. Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului 114.20. Renta de hârtiă austriacă 79.75. Renta de arg. austr. 80.85. Renta de aurŭ austr. 101.95. Losurile din 1860 136.—. Acțiunile băncei austro-ungare 845.—. Act. băncei de creditŭ ungare 325.50. Act. băncei de creditŭ austriace 322.40 Argintulu —.— Galbinĭ împĕrătescĭ 5.70. Napoleon-d'orĭ 9.61½. Mărcĭ 100 împ. germ. 59.20 Londra 10 £ sterlinge 121.45.

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 28 Februariu v. 1884.

Renta română (5%)	Cump.	$93\frac{1}{2}$	vênd.	94
Renta rom. amort. (5%)	„	$95\frac{1}{2}$	„	96
„ convert. (6%)	„	$98\frac{1}{2}$	„	99
Împr. oraș. Buc. (20 l.)	„	32	„	33
Credit fonc. ruralŭ (7%)	„	$102\frac{1}{4}$	„	$102\frac{3}{4}$
„ „ „ (5%)	„	$91\frac{3}{4}$	„	—.—
„ „ urbanŭ (7%)	„	$101\frac{3}{4}$	„	$102\frac{1}{4}$
„ „ „ (6%)	„	98	„	$98\frac{1}{4}$
„ „ „ (5%)	„	$88\frac{7}{8}$	„	89
Banca națională a României	„	1388	„	—
Ac. de asig. Dacia-Rom	„	381	„	—
„ „ „ Națională	„	$257\frac{1}{2}$	„	—
Aurŭ	„	3.90 4%	„	—.—
Bancnote austriace contra aurŭ	„	2.09	„	2.10

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu. Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureșianu.

Tipografia: Ioanŭ Gött și fiiŭ Henricŭ.